

Chcete mít šikovné dítě?

Nejen smysly, ale i motorika utváří mozek – **tablet nestačí!**

Vážená paní ředitelko, vážený pane řediteli, představujeme Vám novinku ze světa dřevěných hraček – ucelený a dál se tematicky, technicky i metodicky rozvíjející systém slovenských dřevěných stavebnic MOY TOY. Stavebnice pomáhají hravou formou budovat a následně rozvíjet jemnou motoriku, komunikaci, fantazii, paměť, koncentraci i technické myšlení dětí. Mají bohatý a originální potenciál dobře se podílet na komplexním vývoji dětí už od věku tří let.

PAEDDR. PETER HUDÁK

Rodiče často omlouvají nedostatky svých dětí absencí nadání – ve skutečnosti je však důvodem nedostatek tréninku. Když jsem studoval na pedagogické fakultě, učili mě, že na osobnost má vliv genotyp i fenotyp – **ani vrozené, ani získané, tedy vypěstované schopnosti ale nemusejí být určující, dají se do vysoké míry ovlivnit**. Samozřejmě ne v extrémních případech. Mám na mysli většinovou populaci, zdravé děti vychovávané v přiměřených kulturních a materiálních podmínkách. V posledních letech jsem se kvůli hračkám

” **V naší západní civilizaci jsme jako posedlí „talentem“. Nedostatek přirozeného nadání neomlouvá nedostatečnost tréninku.**

zúčastnil mnoha konferencí a workshopů a odborných rozhovorů věnovaných předškolní výchově a dětem s problémy různého charakteru. Uvědomil jsem si hlavně dvě věci. Ve srovnání s nedávnou minulostí významně narostlo množství dětí s různými, i velmi vážnými problémy. Tyto problémy mnohdy nejsou vrozené, ale získané.

Není to nelogické? Při podstatném zvýšení životní úrovně, při odborném dohlázení státu na složení stravy a cíleném usměrňování vnějších vlivů životního prostředí by nám měla vyrůst zdravější populace! Nechci se pouštět do diskuse o detailech, ale zdravý lidský rozum říká, že něco ve výchově není v pořádku a má to viditelné a vážné následky.

Náš dětský dřevěný svět najdete na webu moytoy.net

Jsem bývalý učitel a okresní metodik předmětu pracovní vyučování. Tento předmět měl i jiné názvy, ale jeho podstatu nejlépe vystihuje právě základ zmíněného názvu: práce a učení. Zabývá se **možným dopadem nedostatku rozvoje motoriky, hlavně jemné, na sebevědomí, myšlení, ale i na řeč a celkovou samostatnost, úspěšnost a osobní spokojenost** člověka se sebou samým. O těchto zjevných souvislostech se ve společnosti diskutuje už otevřeně.

Když zjistíme, že dítě nemá trpělivost, neprojevuje pro něco přirozené vlohy, nebaví ho to, zhodnotíme to tak, že „nemá talent“. Podle mého názoru je však na takový závěr moc brzy, protože může jít jen o následek skutečnosti, že v době, kdy se dítěti v mozku vytvářely potřebné spoje, nemělo **dostatek vhodných podnětů** a ve své blízkosti dospělého člověka, který by ho **důsledně a trpělivě vedl**. Pro překonání těchto nedostatků v dětském, natož pozdějším věku nemáme vytvořené funkční procesy. Hledejme proto cestu, jak dětem pomoci, jak jejich nedostatky dobře motivovaným a promyšleným tréninkem odstranit. Východní civilizace, která nám stále více šlape na paty, je například řeší právě vhodným posílením tréninku.

Průmyslová revoluce za poslední generace odstranila z domácností většinu ručních prací a rovněž změnila způsob

obživy rodičů. **Přirozený způsob výchovy, kdy dítě napodobovalo rodiče** při domácích pracích či řemeslné výrobě, se z rodin vytratil a **nebyl dostatečně nahrazen**. Dědictví manuálních schopností se s každou generací umenšuje. Dnes je navíc **dětský mozek nemoudře zatěžován nepřirozenými vizuálními aktivitami** (tablety, telefony, apod.), ale pro svůj rozvoj potřebuje přirozené podněty. „V dnešní době je stále méně lidí, kteří jsou technicky zdatní, a to je velká hrozba. Musíme si uvědomit, že průmysl tvoří okolo 40 % HDP ČR a do budoucna nám může chybět dostatek kvalifikovaných pracovníků, abychom ho mohli i nadále budovat. Proto potřebujeme stavebnice a programy MOY TOY ve školkách, ale také obdobné programy na ZŠ, aby se naučené dovednosti ještě více rozvíjely,“ říká poslankyně Poslanecké sněmovny PČR Mgr. Nina Nováková.

Tyto potřeby mě vedou k práci na hračce, která by podobné problémy pomáhala řešit jako **věku přiměřený trenážer s vhodně naprogramovaným nárůstem náročnosti, který dítě přirozeně zajímá a motivuje**.

Uvědomil jsem si, že jemnou motoriku bude nejlépe rozvíjet **stavebnice, která napodobí reálnou práci**, kdy se při stavění budou používat dva reálné nástroje, pro trénování kaž-

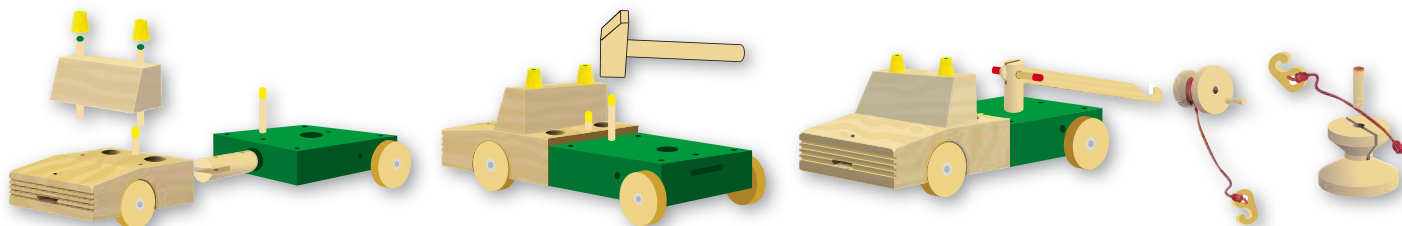

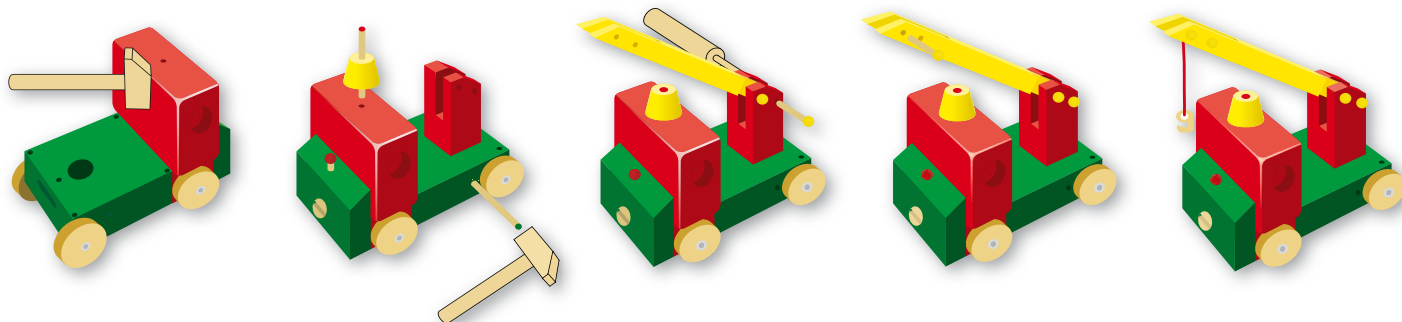
dé ruky jeden. Postavená hračka se podobá reálnému předmětu, umožňuje množstvím variant hraní příběhů ze života a podporuje tvořivost. Materiálem je dřevo, které nutí k jisté výtvarné stylizaci podporující fantazii.

Vznikl tak **systém stavebnic MOY TOY**. Stavebnice tvoří díly z tvrdého dřeva (buk), které jsou spojovány kolíky z měkkého dřeva (lípa) za pomoci kladiva a vyražeče. Zatím existuje osm různých sad. Dvě se stavebními stroji, dvě rodinně orientované s domky a nábytkem a čtyři akční. **Sady Velká rodina** a **Policajti** obsahují dopravní hřiště, figurky chodců a malých cyklistů, značky a semaforey na trénování dopravní výchovy. Na konci roku 2016 jsme své portfolio doplnili o **Popeláře**. Přibyla nám tak hračka se silným environmentálním výchovným nábojem. Na rok 2017 připravujeme dvě sady vlaků.

Celkově stavebnice obsahují přes **90 různých přírodních nebo barevných dílů**, které vzájemnými kombinacemi umožňují postavit přes 110 různých hraček – vozidla, letadla, lodě, domy, stromy – prostě celý svět. Díky variabilitě a kreativě jsou stavebnice pro děti zajímavé a poskytují i dostatek hotového materiálu pro učitele, kteří s nimi mohou zajistit podstatnou část RVP pro předškolní vzdělávání.

Pro MŠ jsme spojením několika sad vytvořili sestavy Městečko MOY TOY a Malé městečko MOY TOY. Obě jsou vybavené dopravním hřištěm, kolem kterého si děti sednou, dostanou pracovní karty, materiál a pracovní nástroje. Pod

vedením paní učitelky nebo pana učitele mohou začít **trénovat uchopování, vedení nástroje, držení jednoho nástroje, dvou nástrojů najednou, navlékání a vázání šňůr či lepení nálepek**. Hlavní náplní je však stavět, rozebírat a přestavovat. Nechybí prvek udržování pořádku a systému na pracovišti.

Hraní začíná u jednoduchých hraček ze stejného materiálu. Děti ve skupinkách stavějí autíčka z kostek, koleček a kolíčků. Když se naučí správně držet a používat kladivo s vyrážecem a pracovat ve skupině, přejdou na stavbu nábytku, dopravních značek a semaforů. Teprve pak, **po několika týdnech hravého učení, které je v podstatě tréninkem, začnou stavět opravdové hračky stavebnice MOY TOY**. Začínají s těmi jednoduššími, po otočení karty stavějí hračku náročnější a pak se přesunou na sousedovo místo k novému úkolu.

Časová dotace jednoho hraní je na rozhodnutí pedagoga, **minimální hranice je 10, maximální 30 minut**. Aby to děti bavilo, používají karty s vhodně zpracovanými technickými návody. Šikovnější skupinky tráví čekání na výměnu místa se sousedem hraním s hotovými hračkami na dopravním hřišti. Postupně se všechny děti učí stavět všechny hračky. V Městečku MOY TOY pro třídu do 30 dětí jich může být až 70, v Malém městečku MOY TOY pro 10–12 dětí je to 30 různých hraček. **Stavění zvládají kluci i holky už od tří let**. To ale neznamená,

že šestileté děti jsou pro tuhle činnost staré. Jako pomoc pedagogům slouží kromě rozříděných dílů pro jednotlivá pracoviště i rozpracovaná metodika a už zmiňované karty návodů či animovaný návod s postupy stavby hraček. V tomto roce připravujeme i metodiku pro pedagogy v podobě komiksu.

Pro posílení motivace ke stavění, rozebírání a zároveň opakované trénování jemné motoriky má každé dítě pracovní sešit Šikovniček, který podporuje přirozenou touhu sbírat, chlubit se a soutěžit. V sešitě je 70 obrázků hraček – úkolů. Každé postavení hračky je odměněno, malý stavitel dostane smajlíka šikulky Terezky nebo šikulky Jiříka.

Pedagog získá v podobě stavebnic MOY TOY **materiál na dlouhodobé smysluplné učení dětí v duchu RVP PV** a děti zase zábavný nástroj a učební pomůcku pro své vzdělávání. Ze zkušenosti z MŠ, kde už stavebnici MOY TOY

mají, máme potvrzeno, že se k ní děti rády vrací každý den a prožívají s ní stále nová dobrodružství. Navzájem si pomáhají, spolupracují a postupným zvládnutím pracovních postupů trénují tělo, mozek a získávají ničím nenahraditelný pocit sebevědomí.

Vážení dospělí, učitelé, rodiče, nedělám si iluze, že je možné vrátit čas. Nemáme možnost učit děti zručnosti a ukazovat jim výhody rozvinuté jemné motoriky vlastní manuální prací. Náš domácí čas s nimi je velmi ukrácen velkým vytížením v zaměstnání či podnikání. Vraťme se pro začátek k dobremu hraní. Nechme se jako národ opět inspirovat Janem Amosem Komenským: **„Hra je radost, učení při hře je radostné učení.“** ■

Autor je tvůrcem dřevěné stavebnice MOY TOY, bývalým učitelem s devítiletou praxí (předmět pracovní výchova/dílny), pět let působil jako okresní metodik pro město Košice, kde řídil 55 škol

Zatím **největší expozici hraček MOY TOY** najdete i díky podpoře Svazu průmyslu a dopravy ČR v **Království železnic** v Praze na Smíchově.

